

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО СИСТЕМУ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМАНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ
ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні вченої ради Уманського державного
педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 3 від 26.09 2023 р.)

Голова вченої ради

Олександр Б. ПЛОДНИЙ

Набуває чинності згідно з наказом ректора
№ 1199/dg від 28.09 2023 р.

Умань – 2023

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (далі – Університет) визначає основні принципи і процедури забезпечення якості вищої освіти, структуру і критерії оцінювання якості освітніх послуг, а також регламентує професійну взаємодію та розподіл повноважень між учасниками освітнього процесу.

Вважати такими, що втратили чинність, «Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті» (протокол вченої ради № 10 від 26.02.2019 р.) та «Положення про участь студентів у забезпеченні якості вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті» (протокол вченої ради № 2 від 18.09.2018 р.).

1.2. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти розроблено відповідно до концептуальних засад Законів України «Про освіту» (стаття 41. Система забезпечення якості освіти); «Про вищу освіту» (стаття 16. Система забезпечення якості вищої освіти); Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти; постанов Кабінету Міністрів України в галузі вищої освіти; наказів МОН України; Рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти стосовно запровадження внутрішньої системи забезпечення якості, Статуту Університету, Стратегії розвитку Університету, інших нормативних документів Університету, оприлюднених на офіційному сайті закладу.

1.3. Метою функціонування та вдосконалення системи внутрішнього забезпечення якості освіти в Університеті є гарантування якості надання освітніх послуг; створення алгоритму постійного і послідовного підвищення якості вищої освіти, підтримка умов для якісної підготовки фахівців за відповідними рівнями освіти, забезпечення конкурентоздатності Університету.

1.4. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Університеті передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу і періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету та регулярне оприлюднення результатів оцінювань на офіційному сайті, інформаційних стендах тощо;

4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників;

5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу за кожною освітньою програмою;

6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками Університету й здобувачами вищої освіти шляхом створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату.

1.5. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Університеті створена і функціонує на таких принципах: академічна свобода, автономність і саморегулювання; відкритість до нових знань і критики; чесність і толерантність у ставленні до членів колективу і партнерів; взаємна вимогливість і довіра; ініціативність і лідерство; суспільна та індивідуальна відповідальність за результати роботи; інклюзивність освітнього середовища.

2. СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

2.1. Ефективне функціонування системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти забезпечують такі складові діяльності Університету:

- ✓ координація дій усіх суб'єктів освітньо-наукового процесу;
- ✓ оптимальний розподіл повноважень;
- ✓ прозорість прийняття рішень на всіх управлінських рівнях;
- ✓ студентоорієнтоване викладання та оцінювання результатів навчання;

- ✓ вільне формування здобувачами вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії навчання;

- ✓ рейтингова система оцінювання знань здобувачів вищої освіти та діяльності науково-педагогічних працівників;

- ✓ регулярний збір та обробка інформації стосовно якості: навчання, викладання (опитування студентів), наукових досліджень (наукових, науково-методичних, методичних публікацій), професорсько-викладацького складу та управлінських процесів (опитування науково-

педагогічних працівників), надання освітніх послуг (опитування випускників та працедавців);

- ✓ системний моніторинг, перегляд, оновлення освітніх програм і програм навчальних дисциплін / силабусів, їх удосконалення, а також розробка пропозицій;

- ✓ забезпечення академічної доброчесності;

- ✓ підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників (мінімум 1 раз на 5 років) за різними формами;

- ✓ упровадження інноваційних форм і методик навчання;

- ✓ якісне кадрове забезпечення підготовки фахівців за наявними освітніми програмами, моніторинг відповідності науково-педагогічних працівників чинним ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності;

- ✓ забезпечення публічної діяльності Університету на загальнонаціональному та/або міжнародному рівнях;

- ✓ забезпечення внутрішньої комунікації, зворотного зв'язку і доступності інформації, важливої для університетської спільноти;

- ✓ забезпечення комунікації зі стейкхолдерами;

- ✓ комунікація з МОН України та Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти України.

2.2. Структуру системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Університеті формує університетська спільнота: структурні підрозділи, науково-педагогічні і педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти, представники адміністрації і допоміжних служб.

2.3. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Університеті діє на п'яти рівнях.

2.3.1. Перший рівень утворюють здобувачі вищої освіти. Механізмами впливу здобувачів освіти на якість освітньої діяльності в Університеті є:

- ✓ представництво в управлінських структурах на університетському рівні (участь у роботі органів студентського самоврядування (студентська рада), університетських адміністративних структурах (вчена рада Університету, конференція трудового колективу, приймальна комісія, комісія з питань призначення стипендій), на рівні факультету / інституту, кафедри (участь у роботі адміністративних структур та комісій);

- ✓ діяльність у студентських організаціях і товариствах;

- ✓ участь у моніторингових процесах (опитування з метою отримання зворотного зв'язку);

- ✓ індивідуальна активність (усні чи письмові пропозиції здобувачів освіти).

2.3.2. Другий рівень організації системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти об'єднує гарантів програм і членів проектних (робочих) груп, завідувачів кафедр, науково-педагогічних і педагогічних працівників (групу забезпечення освітніх програм) за такими напрямками їхньої діяльності:

- ✓ ініціювання, формування та безпосередня реалізація освітніх програм;

- ✓ виконання вимог і нормативів для якісної організації освітньої діяльності;

- ✓ моніторинг та періодичний (щороку) перегляд освітніх програм;

- ✓ формування переліку вибіркового освітніх компонент (навчальних дисциплін), забезпечення їх вільного вибору здобувачами освіти через каталог вибіркового дисциплін;

- ✓ моніторинг результатів навчання здобувачів вищої освіти;

- ✓ професійний саморозвиток, підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників;

- ✓ організація освітнього середовища, допомога в адаптації здобувачів до умов університетського життя;

- ✓ встановлення та оцінювання рівня досягнення здобувачами освіти професійних компетентностей на певному етапі навчання;

- ✓ запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових і науково-методичних роботах здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників.

2.3.3. Третій рівень організації системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти реалізується на факультетах / в інституті (декан / директор, заступники деканів / директора, науково-методична комісія / вчена рада факультетів / інституту, група зі змісту та якості освіти, студентська рада факультету / інституту) за такими напрямками діяльності:

- ✓ планування якості вищої освіти (якість освітніх програм, навчання, кадрового забезпечення), контроль рівня досягнення якості за освітніми програмами на всіх рівнях вищої освіти;

- ✓ управління якістю (методи і види діяльності оперативного характеру для виконання вимог до вищої освіти та встановлених нормативів, якість викладання);

- ✓ періодична організація моніторингу освітніх програм, навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін / силабусів на предмет їх

відповідності сучасним вимогам ринку праці, потребам здобувачів вищої освіти;

- ✓ внутрішня перевірка якості професійної підготовки здобувачів вищої освіти, відповідності випускників кваліфікаційним вимогам (організація оцінювання знань з окремих дисциплін);

- ✓ контроль за підготовкою та проходженням процедур зовнішнього та внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (внутрішній аудит освітніх програм, ліцензування та акредитація освітніх програм).

2.3.4. Четвертий рівень організації системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти утворюють структурні підрозділи Університету, які відповідають за реалізацію процедур і заходів для забезпечення якості вищої освіти (навчально-методичний відділ; відділ якості освіти, ліцензування та акредитації; навчально-методична рада; відділ наукового та науково-технічного розвитку; редакційний відділ; науково-технічна рада; відділ аспірантури та докторантури; відділ міжнародних зв'язків, приймальна комісія; відділ кадрів; інформаційно-обчислювальний центр; центр культури і дозвілля «Гаудеамус»; студентська рада; бібліотека тощо) та виконують такі функції:

- ✓ експертиза освітніх програм;
- ✓ оцінювання якісного складу науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету;

- ✓ надання методичної допомоги в організації освітнього процесу;
- ✓ організація роботи підрозділів Університету для проходження процедури акредитації освітніх програм;

- ✓ забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників;

- ✓ організаційне, методичне забезпечення академічної мобільності здобувачів освіти та викладацького складу Університету;

- ✓ підтримання стандартів доброчесності в усіх аспектах освітньо-наукової діяльності відповідно до етичних, правових і професійних норм, зобов'язань і стандартів;

- ✓ координація інноваційної, наукової і видавничої діяльності Університету;

- ✓ заохочення та підтримка інноваційних і наукових досліджень та просування результатів цієї діяльності в академічних колах;

- ✓ забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу за кожною освітньою програмою;

- ✓ забезпечення функціонування та постійного удосконалення інформаційної системи Університету для ефективного управління освітнім процесом;
- ✓ забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти і кваліфікації;
- ✓ співпраця з працедавцями, допомога випускникам у працевлаштуванні;
- ✓ сприяння академічній мобільності здобувачів освіти і викладачів, іншим формам інтернаціоналізації, просування освітніх послуг, налагодження комунікації з працедавцями, громадськими організаціями;
- ✓ забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових дослідженнях працівників і здобувачів вищої освіти Університету;
- ✓ експертиза науково-методичних і навчально-методичних видань, дистанційних курсів, електронних видань науково-педагогічних працівників Університету;
- ✓ встановлення оперативного зворотного зв'язку з випускниками Університету та працедавцями;
- ✓ просування та підтримка студентських ініціатив, участь у забезпеченні якості і прийнятті важливих рішень;
- ✓ опитування здобувачів вищої освіти Університету;
- ✓ моніторинг іміджу Університету в освітньому просторі України тощо.

2.3.5. П'ятий рівень організації системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (наглядова рада Університету, ректорат, вчена рада Університету) передбачає:

- ✓ планування якості вищої освіти (формування стратегії, політики, цілей і вимог до якості вищої освіти в Університеті);
- ✓ управлінські рішення для подальшого вдосконалення та розвитку системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- ✓ нормативно-правова підтримка процедур внутрішнього забезпечення якості в Університеті, затвердження нормативних актів, відкриття / закриття освітніх програм;
- ✓ покращення здатності Університету виконувати вимоги зацікавлених сторін до якості вищої освіти на основі результатів опитування випускників і працедавців.

2.4. Удосконалення освітнього процесу, освітніх програм, навчальних дисциплін.

2.4.1. Розподіл відповідальності за вдосконалення освітнього процесу, освітніх програм і навчальних дисциплін відбувається відповідно до нормативних документів Університету: Положення про організацію освітнього процесу, Положення про організацію практик, Положення про освітні програми, Положення про робочу програму / силабус навчальної дисципліни.

2.4.2. Для поширення позитивного досвіду та усунення негативних практик викладання, із метою вивчення динаміки покращення якості навчальних курсів в Університеті передбачено регулярні (наприкінці кожного семестру) онлайн-опитування здобувачів освіти. Результати таких опитувань обговорюють на засіданнях кафедр із запрошеними представниками студентської ради факультету / інституту.

2.4.3. Процедура формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів Університету відбувається згідно з Положенням про порядок вільного вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти.

2.4.4. Для формування основних завдань Університету стосовно підготовки фахівців, конкурентоздатних на ринку праці, спроможних будувати успішну кар'єру, передбачено опитування (періодичні) випускників освітніх програм і працедавців.

2.5. Інформаційне забезпечення функціонування системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

2.5.1. Необхідні процедури запровадження та функціонування системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Університеті, характеристики закладу освіти, його напрямів діяльності, навчально-методичні матеріали регламентують нормативні документи, які оприлюднено на офіційному сайті Університету.

2.5.2. Організація освітнього процесу передбачає використання систем електронного навчання і технологій дистанційного навчання з метою надання додаткових можливостей для підвищення якості освітніх послуг поряд із традиційними (відповідно до Положення про дистанційне навчання та Положення про сертифікацію електронних курсів, розміщених у системі дистанційного навчання).

2.5.3. Бібліотека Університету використовує електронну систему та спеціалізовані програмні продукти для надання інформації про інформаційне забезпечення освітньої і наукової діяльності (доступ до наукометричних баз зокрема), формування особистого контенту, інтеграції внутрішньої системи із зовнішніми джерелами інформації, розміщення в університетському репозитарії досліджень здобувачів наукових ступенів,

статей, монографій, підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій викладачів, а також для користування електронним каталогом видань.

2.5.4. Науково-педагогічні працівники Університету в освітньому процесі та для спілкування зі здобувачами вищої освіти використовують платформи Moodle, Microsoft Teams, Classroom, Zoom тощо.

2.6. Оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників.

2.6.1. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюють відповідно до Положення про контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

2.6.2. Система оцінювання знань здобувачів вищої освіти охоплює такі види контролю: поточний, модульний, рубіжний (міжсесійна атестація), підсумковий і діагностичний. Форми проведення, критерії оцінювання поточного і підсумкового контролів визначено в робочій програмі навчальної дисципліни та рейтинговій системі оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

2.6.3. Результати рейтингового оцінювання здобувачів освіти оприлюднюють на сайтах структурних підрозділів (факультетів / інституту) Університету.

2.6.4. Оцінювання результатів навчально-методичної, наукової, організаційно-виховної роботи науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету здійснюють відповідно до Положення про систему рейтингової оцінки діяльності науково-педагогічних працівників.

2.6.5. Результати рейтингу науково-педагогічних і педагогічних працівників висвітлюють на сайті Університету до початку нового навчального року. Високі показники рейтингу є підставою для матеріального і морального стимулювання діяльності працівників Університету.

2.7. Забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників

2.7.1. Професійний розвиток науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету передбачено через систему підвищення кваліфікації, яка спрямована на неперервне удосконалення професійних компетенцій, індивідуальної педагогічної майстерності, опанування сучасними технологіями, прийомами передачі інформації, застосування нових методів дистанційного навчання, прийняття інноваційних методів,

управлінських рішень, навчальних, методичних і творчих новацій в освітньому процесі.

2.7.2. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників організовує Університет у співпраці з іншими закладами вищої освіти, професійними вітчизняними і міжнародними партнерами відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу.

2.8. Забезпечення доступу до публічної інформації.

2.8.1. Публічність інформації про діяльність Університету забезпечено згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту», наказом МОН України від 19.02.2015 р. № 166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів».

2.8.2. Інформація, оприлюднена на офіційному сайті Університету, постійно підлягає оновленню, вона висвітлює основну освітню, наукову, видавничу, атестаційну діяльність, нормативні документи Університету; відомості про провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти, сертифікати про акредитацію освітніх програм / спеціальностей; структуру Університету (навчальні і наукові структурні підрозділи, їх склад), правила прийому до Університету тощо. Структуру й інформаційне наповнення офіційного сайту закладу регламентує Положення про сайт університету та сайти структурних підрозділів.

2.9. Забезпечення ефективної системи академічної доброчесності.

2.9.1. Академічна доброчесність передбачає дотримання всіма учасниками освітнього процесу норм академічної етики, корпоративних правил і ціннісних орієнтирів, уникнення конфлікту інтересів, формування традиції та проведення заходів, пов'язаних із власною внутрішньою культурою.

2.9.2. Для впровадження принципів нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин, а також процедури попередження і боротьби з академічним плагіатом в Університеті розроблено Кодекс академічної доброчесності, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату.

2.9.3. Імплементацию та контроль дотримання етичних принципів і норм проведення наукових досліджень в Університеті здійснює група сприяння академічній доброчесності.

2.9.4. Задля популяризації принципів академічної доброчесності та підвищення рівня обізнаності всіх учасників освітньо-наукової діяльності Університету з актуальними питаннями академічної доброчесності на

офіційному сайті Університету створено вебсторінку «Академічна доброчесність».

2.9.5. Випускні кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти Університету проходять перевірку на предмет академічного плагіату.

2.9.6. В обов'язковому порядку процедуру перевірки на плагіат проходять також: монографії, підручники, посібники, які рекомендовано до друку вченою радою Університету, наукові праці, які подано до друку в наукових виданнях, засновником яких є Університет, дисертації, виконані здобувачем наукового ступеня, для попереднього обговорення на засіданні кафедри; дисертації та автореферати дисертацій, подані до захисту на спеціалізованій вченій раді Університету.

2.9.7. Для реалізації та поширення політики академічної доброчесності в Університеті регулярними є організація і проведення різноманітних заходів (відкритих лекцій, семінарів, тренінгів, конкурсів, проєктів тощо) для всіх учасників освітньо-наукового процесу.

3. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

3.1. Положення набуває чинності згідно з наказом ректора, виданого на підставі рішення Вченої ради Університету про його затвердження.

3.2. У випадку внесення змін або доповнень у державні нормативно-правові документи, які регламентують питання Положення, відповідні його пункти втрачають свою чинність.

3.3. Зміни та доповнення до Положення розглядає і затверджує вчена рада Університету.

Погоджено:

Перший проректор

Проректор з наукової роботи

Проректор з міжнародних зв'язків та стратегічного розвитку

Голова навчально-методичної ради

Начальник навчально-методичного відділу

Координатор з питань акредитації, ліцензування та якості освіти

Юрисконсульт

 Андрій ГЕДЗИК

 Тетяна ГОДОВАНЮК

 Володимир МИКОЛАЙКО

 Валентина РОЗГОН

 Ірина ДЕНИСЮК

 Наталія ЛЕВЧЕНКО

**Структура системи внутрішнього забезпечення якості
вищої освіти в Університеті**

Зовнішні стейкхолдери	П'ЯТИЙ РІВЕНЬ	
	Наглядова рада	
	Вчена рада Університету	
	Ректор Університету	Ректорат
	ЧЕТВЕРТИЙ РІВЕНЬ	
	Навчально-методична рада Університету	Науково-технічна рада Університету
	Студентська рада Університету	
	Структурні підрозділи Університету (відділи, центри, приймальна комісія, бібліотека)	
	ТРЕТІЙ РІВЕНЬ	
	Декан факультету / директор інституту	Вчена рада факультету / інституту
	Науково-методична комісія факультету / інституту	Студентська рада факультету / інституту
	Група зі змісту та якості освіти	
	ДРУГИЙ РІВЕНЬ	
	Кафедра	
	Група забезпечення освітньої програми	
	Гарант освітньої програми	
	Проектна (робоча) група	
ПЕРШИЙ РІВЕНЬ		
Здобувачі вищої освіти		